

BLUE MARINE
M I E L N O

Atrakcje okolicy Blue Marine Mielno

Atrakcje okolicy Blue Marine Mielno

Szanowni Państwo!

Pomorze Środkowe to nadal nieodkryty obszar naszego kraju, który przechodził bardzo burzliwą historię – zwłaszcza w ostatnich 100 latach. Przez stulecia na tych ziemiach mieszkali obok siebie Słowianie i Niemcy pozostawiając po sobie budowle świeckie, sakralne i militarne, niespotykane w innych zakątkach naszego pięknego kraju.

Chcielibyśmy Państwa zaprosić do poznania historii najbliższych i trochę dalszych okolic naszego Blue Marine Mielno.

Nasz obiekt jest zlokalizowany na terenie dawnej jednostki wojskowej – najpierw niemieckiej, a następnie Polskiej. Już z naszych okien możecie Państwo zauważyć historyczny budynek hangarów i wieży kontrolnej eskadry zwiadowczej Kriegsmarine, a w miejscu, gdzie dzisiaj cumuje tramwaj wodny „Koszałek” znajdował się tzw. slip po którym wodowano i wyciągano z wody hydroplany, które używały jeziora Jamno jako pasa startowego.

W niniejszym mini-przewodniku opisaliśmy tylko część historii i atrakcyjnych miejsc, które naszym zdaniem warto zobaczyć, zwłaszcza w takich momentach Państwa urlopu, w których natura w mniejszym stopniu dzielić się będzie z nami ciepłem i słońcem. Do większości z tych miejsc można wybrać się rowerami wykorzystując trasę rowerową, która przebiega obok naszego ośrodka. Dokładny opis tej trasy znajdziecie Państwo na końcu naszego mini-przewodnika.

Na naszej stronie intranetowej (dostępna po zalogowaniu się w naszej sieci WiFi – zakładka „Atrakcje okolicy”) zamieściliśmy więcej propozycji wycieczek wraz z odnośnikami do opisów poszczególnych atrakcji. W okresie 15 września – 10 czerwca jesteśmy w stanie zorganizować wycieczki autokarowe wraz z lokalnym przewodnikiem pod warunkiem zebrania 20 osobowej grupy chętnych.

Mamy nadzieję, że opisane w tym materiale wiadomości pozwolą Państwu jeszcze bardziej efektywnie spędzić urlop w naszym Blue Marine Mielno.

Zespół Blue Marine Mielno

Najbliższe sąsiedztwo

Tuż za „płotem” – dawna baza lotnictwa Kriegsmarine

Podczas II Wojny Światowej Mielno, Unieście i Łązy były poligonem eksperymentalnym lotnictwa niemieckiego. Stacjonowały tu łodzie latające Dornier Do – 18. Unieście było również bazą wodnosamolotów typu Heinkel He – 59 i He – 60. Podobno to właśnie samoloty z tutejszych baz we wrześniu 1939 roku bombardowały Hel i Gdynię.

W 1939 roku w Unieściu stacjonowała jedna eskadra Kriegsmarine dywizjonu 706 i druga eskadra dywizjonu 606. Prawdopodobnie gdzieś jeszcze są potężne zbiorniki na paliwo, które budowane były pod ziemią, aby nie można ich było zbombardować. Żołnierze, którzy pracowali tu na poligonie saperkim twierdzą, iż pod dnem jeziora znajdują się owe zbiorniki z paliwem. Dno Jamna nie zostało jeszcze przebadane, zapewne kryje wiele tajemnic i świadectw nieudanych eksperymentów militarnych. Niestety obecnie obiekt można tylko oglądać zza ogrodzenia – nie jest on udostępniany zwiedzającym, a jego wnętrze zostało bardzo poważnie zdewastowane.

Idąc dalej od Blue Marine Mielno na wschód (w kierunku Łazów) po przejściu ok 300 m od budynku hangaru dochodzimy do mostku na drodze asfaltowej umożliwiającym przejazd nad **Jamieńskim Nurtem**. Ten ciekawy obiekt hydrotechniczny liczy ponad 500 m. długości i łączy jezioro Jamno z Bałtykiem. Jego powstanie, datowane na rok 1690, związane było z zamknięciem w wyniku sztormu mierzei pod Łazami. Rejon Kanału jest idealnym miejscem dla wędkarzy - ze względu na mieszanie się wód występuje tu bogata paleta ryb zarówno słodko- jak i słonowodnych, choć należy pamiętać, że na części kanału występuje zakaz połowu organizmów wodnych. W roku 2015 miało miejsce pogłębienie kanału, budowa umocnień od strony morza oraz instalacja wrót sztormowych.

Unieście

Idąc na zachód od Blue Marine Mielno po niecałych 2 km dochodzimy do osiedla charakterystycznych domków z pięknie zadbanymi ogródkami. Od tego miejsca zaczyna się Unieście. Ta nadmorska miejscowość czaruje swoim wyjątkowym położeniem – na wąskiej mierzei pomiędzy Morzem Bałtyckim, a Jeziorem Jamno. Zapewne między innymi dlatego stała się popularnym miejscem wypoczynku. Nadmorska plaża, strzeżone kąpielisko oraz masa wakacyjnych atrakcji sprawiają, że miło jest tu przyjechać, chociażby na weekend.

W centralnym punkcie miejscowości, przy ulicy Morskiej, znajduje się okazałych rozmiarów **kotwica** – pomnik poświęcony pamięci rybaków i marynarzy, którzy nie wrócili z morza.

W Unieściu można obejrzeć **przystań rybacką** z wypływającymi regularnie w morze kutrami, dalbą wyciągową i akwatorium. W okolicy przystani znajduje się wiele doskonałych miejsc do zaopatrzenia się w ryby, zarówno świeże, smażone jak i wędzone. Kutry rybackie miejscowych rybaków pływają z sygnaturą UNI na burcie.

Przy wejściu do przystani, z inicjatywy p. Henryka Pilarczyka, rozpoczął działalność skansen-izba rybacka. Na stałych wystawach można oglądać eksponaty związane m.in. z sieciarstwem, nawigacją, ratownictwem morskim, urządzeniami elektronicznymi, florą i fauną Bałtyku. Zaprezentowana jest również historia przystani rybackiej w Unieściu.

W poszukiwaniu lokalnych zabytków warto odwiedzić tutejszy **kościół Matki Bożej Gwiazdy Morza**. Znajdująca się w nim figurka Maryi z Dzieciątkiem jest datowana na około 1300 rok.

Amatorzy sportów wodnych znajdą nad jeziorem **wypożyczalnię sprzętu wodnego**, kajaków, łodzi wiosłowych, rowerów wodnych. Ci którzy chcą uczestniczyć w zorganizowanym spływie mogą się skontaktować z firmą Zimny Włodek (zimnywlodek@wp.pl 696 016 362). Szczególnie polecamy **szlak kajakowy rzeką Unieść**, który w 2010 roku zajął I miejsce w powiecie koszalińskim jako „Atrakcja turystyczna pomorza środkowego 2010” oraz szlaki rzeką Unieść i Bagiennicą, które zostały uznane jako „Turystyczne Perły w Koronie 2011” w konkursie organizowanym przez zachodniopomorską regionalną organizację turystyczną w Szczecinie. Na szlaku spływu, oprócz bujnej roślinności spotkać można wiele ptaków wodnych, np.: zimorodki, łąbędzie, dzikie kaczkę, perkozy, kormorany oraz pływające zaskrońce, jaszczurki oraz różnorodne owady.

Miłośnicy wędkowania mogą wykupić zezwolenie w Gospodarstwie Rybackim w Mielnie, upoważniające do **połowów na spinning** oraz na dwie wędki. Zezwolenia można opłacić również w sklepie wędkarskim „JAN” w Unieściu ul. Reja 2. Najczęściej łowione są leszcze, szczupaki, okonie, sandacze, węgorze i płocie.

Połączenie Unieścia z centrum Koszalina zapewniają przez cały rok prywatni przewoźnicy (www.ronin-koszalin.pl), zaś w sezonie letnim również **tramwaj wodny Koszałek** przez Jez. Jamno. Z przystani Jamno odjeżdża autobus komunikacji miejskiej zapewniający transport do centrum Koszalina. Co ważne dla zachowania środowiska naturalnego, napęd Koszałka stanowią ekologiczne, elektryczne silniki. Jedną z przystani (Unieście I), do której przybija Koszałek znajduje się 200 m od Blue Marine Mielno. Koszałek posiada zabezpieczone miejsce dla wózków inwalidzkich i rowerów.

Na zachód od Blue Marine Mielno

Mielno

Jest jednym z najbardziej znanych lotnisk polskiego wybrzeża. To prawdziwe imprezowe centrum Bałtyku z mnóstwem dyskotek i klubów. Po raz pierwszy w pisanej historii Mielno pojawiło się za czasów średniowiecza, w 1226 roku. Było wówczas rybacką osadą i morskim portem Koszalina. Turystycznie Mielno zaistniało w XIX wieku. Wówczas kursował tu dylizans dowożący turystów z głębi łądu. Później, w latach 1913-1938, jego miejsce zajęła Koszalińska Kolej Plażowa. Za czasów PRL, Mielno było Państwowym Gospodarstwem Rybackim.

Poza walorami rozrywkowymi Mielno oferuje wiele atrakcji turystycznych. Jedną z nich jest powstała w 1912 roku nadmorska **Promenada Przyjaźni**. Spacerujący po niej mogą zobaczyć **Pomnik lotników** wzniesiony w hołdzie dwóm pilotom: inż. Janowi Kozyrze, por. pil. inż. Ryszardowi Duro, ofiarom katastrofy samolotu wojskowego w roku 1987. Główny element pomnika stanowi pionowy fragment usterzenia z biało-czerwonymi szachownicami po obydwu stronach.

W centrum miejscowości, naprzeciwko budynku Urzędu Gminy przy ul. Chrobrego 10, znajduje się **pomnik jelenia**, swoisty symbol Mielna. Rzeźba, przedstawiająca figurę jelenia naturalnej wielkości, została ufundowana w okresie międzywojennym przez jednego z ziemian na pamiątkę udanego polowania.

Kolejną ciekawostką jest zlokalizowany przy ul. Piastów 10 **pomnik Syreny z tarczą i mieczem**. Rzeźba wykonana z metalizowanego betonu umiejscowiona jest na niewysokim cokole.

W pobliżu skrzyżowania ulic Chrobrego i Kościuszki, w centrum Mielna odnaleźć można kompozycję trzech głazów. Na jednym z nich umieszczona jest tablica z tekstem **aktu erekcyjnego**, odnaniezonego podczas prac przy budowie ulicy Kościuszki, pod obeliskiem upamiętniającym Jubileusz wyzwolenia i powrotu z ziem zachodnich do Macierzy.

W Mielnie zachowało się również kilkadziesiąt **pensjonatów z początku XX w.** Te typowe dla regionu budynki murowane lub o konstrukcji szachulcowej bardzo często ozdobione są pięknymi balkonami, oszklonymi werandami, wieżyczkami czy dekoracyjnym układem belek w konstrukcjach szachulcowych. Najpiękniejsze z nich możemy zobaczyć, m.in. przy ul. 1. Maja, Bolesława Chrobrego, Tadeusza Kościuszki. Pięknym przykładem jest zabytkowa willa mieszcząca się przy ul. 1 Maja 13. Ten czarujący budynek posiada okrągłą wieżyczkę o czterech kondygnacjach, liczne galeryjki i ozdobny dach. Stanowi doskonały przykład okolicznej, XIX-wiecznej architektury drewnianej. Willa była letnią rezydencją zamożnego mieszczaństwa z Koszalina, po wojnie była pensjonatem FWP obecnie zaś należy do prywatnego właściciela. Przy ul. Kościelnej obejrzeć można folwark z XIX/XX wieku z szachulcowymi budynkami i przyległym parkiem.

Z zachowanych zabytków wyróżnia się XV-wieczna, gotycka budowla **kościół parafialnego pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego**, z charakterystycznym elementem zdobniczym w postaci wmurowanych w ściany fragmentów kół młyńskich. Obiekt posadowiony został na niewielkim wzniesieniu przy ulicy Kościelnej 11. Widoczne wokół ślady fos pozwalają wierzyć, iż w przeszłości budynek, oprócz funkcji sakralnej, pełnił również rolę obronną. Jeszcze wcześniej samo wzgórze było przypuszczalnie pogańskim miejscem kultowym, na co

wskazują odkryte w pobliżu urny z popiołami. Pochodzący z XVw kościół był kilkakrotnie przebudowany, ostatnio w 1856 roku. W wystroju wyróżnia się barokowa ambona z XVIII wieku z rzeźbami 4 Ewangelistów. Ciekawymi elementami są dwa dzwony kościelne z napisami majuskułą, na jednym z nich możemy odczytać: „O Rex Gloriam Veni Cum Pace”, co w polskim tłumaczeniu oznacza: „O Królu chwały przyjdź z pokojem”

Turyści z zamiłowaniem do historii odnajdą w Mielnie ślady **grodzisk słowiańskich**. Pierwszy z nich to stożek ziemny otoczony fosą, który zlokalizować można na łące pod lasem, idąc polną drogą od ul. Kościelnej. Drugi zaś położony jest nieco dalej, na łące w kierunku zachodnim (w stronę Mielenka). Według badań archeologicznych, siedliska, zamieszkałe niegdyś przez pomorską ludność słowiańską, pochodzą z IX lub X wieku.

Poszukiwacze śladów II Wojny Światowej mogą wybrać się na spacer do bunkrów. Niewiele ponad 500 m na zachód od ul. 1 Maja, przy leśnej drodze prowadzącej do Mielenka, znajdują się zbudowane w latach 1940-1941 **poniemieckie bunkry**, najprawdopodobniej pełniące niegdyś funkcję składu amunicji lub też punktu obserwacyjnego.

Położenie miejscowości na mierzei pomiędzy Bałtykiem, a Jeziorem Jamno stwarza doskonałe warunki do uprawiania sportów wodnych. W okresie letnim dużą popularnością cieszą się rejsy **statkiem wycieczkowym „Mila”**. Statek zabiera na pokład 61 osób, a podróż trwa 45 minut. „Mila” cumuje przy pomoście Klubu Morskiego „Tramp” w Mielnie na ul. Chrobrego 32. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się przystań LOK wraz z 140-metrowym pomostem, przy którym funkcjonuje wypożyczalnia jachtów, kajaków i rowerów wodnych, zaś na wysokości ul. Orła Białego cumuje jacht motorowy **m/y Pionier**, którym w rejs po jeziorze może wypłynąć od 6 do 18 osób.

Dla aktywnie wypoczywających atrakcją może być **szlak rowerowy** z Mielna do Koszalina o długości 14 km. Przez Mielno biegnie również trasa nadmorskiego szlaku rowerowego prowadzącego wzdłuż Bałtyku. Oznakowana na czerwono trasa o długości 45 km prowadzi m.in. przez Gąski, Mielno, Dobiesławiec, Mścice i Bielkowo. Zwolennicy pieszych wędrówek mogą przebyć **czerwony szlak pieszy** o długości 39 kilometrów, którego trasa prowadzi przez miejscowości nadmorskie, m.in. Gąski, Sarbinowo, Chłopy, Mielno, Unieście, Łazy oraz Dąbki.

Amatorzy wędkowania mogą nabyć zezwolenia na pocztę oraz w Biurze Gospodarstwa Rybnego przy ul. Chrobrego 43

Lokalną ciekawostką jest znajdujący się w odległości 150 metrów od brzegu, na granicy Mielna i Unieścia stalowy, pionowy walec. Stanowił on część urządzenia pomiaru wahań poziomu morza stacji mareograficznej Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego

Więcej informacji na temat atrakcji znajdujących się na terenie gminy Mielno znajdziecie Państwo w Centrum Promocji i Informacji Turystycznej Gminy Mielno
ul. Lechitów 23, 76-032 Mielno
Tel. (094) 318 99 55, (094) 316 61 52
www.cit.mielno.pl

Mielenko

W poszukiwaniu atrakcji, z Mielną można ruszyć przez Mielenko do miejscowości Chłopy. Drogę tę warto przebyć aleją 150-letnich lip. Stare drzewa szczególnie pięknie prezentują się wiosną i jesienią, a w okresie letnim tworzą naturalny szpaler i osłonę dla kierowców przed słońcem.

Chłopy

Aleją lipową docieramy do niewielkiej, nadmorskiej miejscowości. Układ urbanistyczny tej typowej rybackiej wioski został wpisany do rejestru zabytków, do dziś również zachowały się XIX-wieczne domy o konstrukcji ryglowej. Pierwsze wzmianki na temat Chłopów pojawiły się w średniowieczu, wiadomo jest również, że w 1574 roku nosiły nazwę Bauerhufen.

Będąc na plaży w Chłopach można podziwiać dwupoziomowe molo, efekt projektu "Modernizacja przystani rybackiej", realizowanej przez Urząd Morski w Słupsku. Podczas spaceru można zobaczyć z bliska rybackie kutry oraz kupić świeże ryby.

Sarbinowo

Poruszając się wzdłuż wybrzeża docieramy do niedużej, niezwykle przytulnej miejscowości. Co ciekawe niewiele brakowało, a podzieliłaby ona los kościoła w Trzęsaczu. Przez wiele stuleci Sarbinowo znajdowało się w odległości 2 km od morza, w XIX wieku jednak brzeg morza przesunął się w pobliże pierwszych zabudowań. Wtedy to postanowiono wznieść kilometrowy mur oporowy, który od 1910 r. zapobiega dalszej abrazji.

Działania te pozwoliły zachować wiele zabytków. Przy ul. Nadmorskiej nadal możemy oglądać, wybudowaną na konstrukcji ryglowej i pokrytą strzechą XIX-wieczną chałupę rybacką. Nie należy pominąć neogotyckiego kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Charakterystyczną cechą tej budowli jest zbudowana na planie ośmiokąta wysoka wieża umiejscowiona z boku kościoła. We wnętrzu warto poświęcić chwilę witrażom oraz stacjom drogi krzyżowej. Dzięki staraniom proboszcza i parafian kościół jest doskonale zadbane. W dniu 15 sierpnia organizowany jest przyciągający tłumy coroczny festyn, zaś dla melomanów organizowane są liczne koncerty znanych chórów, wybitnych muzyków i śpiewaków operowych

Spokojna okolica pozytywnie nastraja zwiedzających i zapewnia relaks od wielkomiejskiego zgiełku. Spacerując po nadmorskiej promenadzie można podziwiać wiele pięknie odrestaurowanych przedwojennych budynków oraz nowoczesne wille i pensjonaty. Z najmłodszymi warto wybrać się do mini zoo. Na dużym, pełnym zieleni, ogrodzonym terenie, w zabudowanych z korowej obrzynki szałasach, zobaczyć można najróżniejsze odmiany pawy, bażantów, kur a nawet świnki wietnamskie i kozy miniaturki. Dla wielbicieli koni przy ul. Południowej znajduje się mała stadnina.

Gąski

Podążając z Sarbinowa na zachód docieramy do miejscowości Gąski. Niewątpliwie największą atrakcją turystyczną jest tu latarnia morska zbudowana na przełomie 1877 i 1878 r. Konstrukcja ta jest drugą co do wysokości w Polsce i liczy 50,2 m. Jej masywne fundamenty obsadzone zostały na ośmiokątnej podstawie o średnicy 11,3 m. Przy dobrej pogodzie światło latarni widoczne jest na 19,5 mili morskiej, tj. 36 km.

Latarnia jest udostępniona do zwiedzania. W wakacje (od 01.07 do 31.08) czynna jest codziennie od 10 00 do 20 00 z przerwą od 13 30 do 15 00. Żeby dostać się na szczyt trzeba pokonać 190 schodów, ale widok z tarasu zapiera dech w piersiach.

Po trudach wspinaczki można odpocząć i wzmocnić się przed dalszą podróżą w jednej z czynnych tu smażalni i barów.

Dobrzyca

Z Gąsek do Dobrzyicy jedzie się zaledwie dziesięć minut. Urokliwe drogi wśród pól szczególnie pięknie wyglądają wiosną.

W Dobrzyicy uwagę przykuwa utrzymany w neogotyckim stylu, zabytkowy kościół Świętej Trójcy z 1867 r. Do zakończenia II wojny światowej był on miejscem obrządku protestanckiego. Świątynia urzeka piękną bryłą i skromnym wnętrzem, w którym warto przyjrzeć się wyrzeźbionym na modłę ludową drewnianym stacjom.

W Dobrzyicy warte odwiedzenia są również ogrody "Hortulus", w których skład wchodzi Ogrody Tematyczne i Ogrody Hortulus Spectabilis. Ogrody Tematyczne są kompozycją 28 ogrodów w odmiennych stylach i różnej treści, z których największe są ogrody japoński, francuski oraz rosarium w stylu angielskim. Ogrody Hortulus Spectabilis zajmują wielohektarową powierzchnię. Założenie to realizowane jest w oparciu o autorski projekt od 2003 roku po dzień dzisiejszy. Koncepcja zakłada stworzenie wielu ogrodów o różnej tematyce. Centralnym jego punktem jest największy w

świecie labirynt grabowy, który powstał z 18 tysięcy sztuk sadzonek tego drzewa. Labirynt zajmuje powierzchnię 1 ha, ma ściany o wysokości 2 metrów, a łączna długości jego korytarzy wynosi ponad 3,2 km. Spacery po labiryncie, jedną z trzech tras zwiedzania, są świetną formą zabawy.

W sercu żywopłotu znajduje się 20 metrowa wieża widokowa, której oryginalna konstrukcja została zrealizowana na wzór podwójnej nici DNA. Schody wiodące na nią są wygodne i wykonane z materiałów ograniczających możliwość poślizgnięcia.

Z tarasu wieży rozpościera się wspaniały widok na okoliczne wioski oraz rezerwaty Warnie Bagno i Wierzchomińskie Bagno. Rezerwaty te są jednymi z największych na Pomorzu Zachodnim torfowisk wysokich typu bałtyckiego. Kilkusethektarowa mozaika zarastających potorf i borów bagiennych to jedno z najdziwniejszych miejsc w tej części województwa. Dla romantycznych entuzjastów obcowania z naturą bagna najpiękniej wyglądają w lipcu, kiedy zakwitają łany wrzośca bagiennego, rzadkiej, objętej ścisłą ochroną krzewinki. Ci,

którym dopisze wyjątkowe szczęście zobaczą inny unikalny gatunek - modraszka bagniczka. Ten piękny motyl objęty jest ochroną gatunkową.

W dobrą pogodę z wieży widać morze, ale przede wszystkim podziwiać z niej można otaczające labirynt Ogrody Magii, Energii, Czasu i Przestrzeni. Jest to zespół ogrodów o powierzchni około 6 ha, w którym znajdziemy: magiczny kamienny krąg, ogrody „4 pory roku”, ogród zegarów, ogród „kalendarz celtycki”, dające inspirację do przemyśleń na temat przemijania oraz angielskie rabaty bylinowe cieszące oko kolorami i elementami architektonicznymi, rosarium z parterami bukszpanowymi, a także ogrody węzłowe i topiary bukszpanowe.

Ogrody Hortulus Spectabilis to nie tylko starannie pielęgnowane kompozycje roślinne oraz wyszukane i oryginalnie wkomponowane elementy architektury i sztuki ogrodowej, ale także doskonałe miejsce zabawy, rekreacji i wypoczynku dla rodzin z dziećmi, po którym można się poruszać z wózkami dziecięcymi i inwalidzkimi. Brzozowy lasek zaś zachęca do relaksu w fotelach i hamakach.

Na południe od Blue Marine Mielno

Jamno¹

W sezonie letnim warto ominąć korki i wybrać się do Koszalina tramwajem wodnym Koszałek, który odpływa z przystani na jeziorze zlokalizowanej 250 m od Blue Marine Mielno. Wprost z przystani „Jamno” do centrum Koszalina zabierze nas autobus linii miejskiej. Jednak na dociekliwych i niespieszących się turystów czeka Jamno, ze swoją złożoną historią. Całe Pomorze Zachodnie jest ciekawym regionem mieszanki kulturowej. Rozpoczęta w XIII w. wielowiekowa ekspansja osadników niemieckich, holenderskich i fryzyjskich na te tereny spowodowała tworzenie się enklaw kulturowych.

Nazwa wsi Jamno jest słowiańskiego pochodzenia, wg Lubinusa: źródłostów stanowiła jama (lisia). Rozplanowanie wsi nawiązuje do wcześniejszej, słowiańskiej formy przez zachowanie kształtu okolicy z centralnym placem w środku wsi, na którym znajduje się kościół parafialny. Zabudowania gospodarskie posadowione były wokół drogi okalającej plac. Chłopskie siedliska stanowiły zamknięte w czworobok zabudowania, z budynkiem bramnym, w którym znajdowała się brama wjazdowa i bramka dla pieszych. W głębi podwórza, na wprost budynku bramnego, ustawiano chałupę, po lewej i po prawej stronie zabudowania gospodarcze i stodołę. Z tyłu, za chałupą, rozciągały się pola. Przechadzając się po Jamnie można jeszcze zobaczyć liczne przykłady zabudowy tego typu.

W roku 1248, Jamno zostało wraz ze wschodnią częścią ziemi kołobrzeskiej częścią biskupstwa kamieńskiego. Stało się tak na mocy tytułu darowizny Barnima I - księcia szczecińskiego - dla biskupa Wilhelma . Pierwsza historyczna wzmianka o wsi Jamno pojawia się w związku z nadaniem koszalińskim cysterkom patronatu nad kościołem w Jamnie w z roku 1278.

Po nadaniu Koszalinowi praw miejskich w 1266 roku, miasto zaczęło aspirować do rangi portowo-handlowego. Urzeczywistnienie planów było możliwe dzięki przesunięciu granic miejskich, na drodze zakupu i darowizn ziemi, aż do południowych brzegów jeziora Jamno w roku 1331.

Wieś komunalna, jaką została Jamno, miała całkowicie inne prawa, od wsi folwarcznej. Urzędowym przedstawicielem miasta w Jamnie był sołtys, który odpowiadał za wysokość i zbiór podatków, pełnił rolę sędowniczą i odpowiadał przed magistratem za porządek we wsi. Chłopi byli poddanymi rady miejskiej.

¹ Informacje dotyczące historii i rozwoju kultury Jamna opracowano na podstawie Uchwały NrXXXI/363/2009 Rady Miejskiej w Koszalinie

Spoczywał na nich obowiązek płacenia na rzecz miasta czynszów w pieniądzu i naturze. Ziemie chłopskie stały się własnością miasta, a chłopi jamneńscy byli wieczystymi jej dzierżawcami. Wytworzyły się warstwy społeczne, które w zależności od posiadanego majątku były bardziej, lub mniej uprzywilejowane. W XVIII w. najliczniejszą grupą byli kmiecie (chłopi dziedziczący), których gospodarstwa były własnością miasta, z tym, że przechodziły dziedzicznie z ojca na syna. Kmieć oddawał miastu określone w przywilejach osadniczych daniny, a to, co ponadto wypracował, stanowiło jego własność. W roku 1733 wartość gospodarstwa kmiecego została przez magistrat Koszalina ustalona na 166 talarów. Roczny przychód z gospodarstwa wynosił do 70 talarów, z czego miasto jako podatek otrzymywało 46 talarów. Kmieciowi zatem pozostawała poważna kwota na dokonywanie inwestycji. Stąd Jamno przez wieki miało opinię jednej z najbogatszych wsi w okolicach Koszalina.

Drugą, o wiele mniej liczną grupę, stanowili zagrodnicy. Ich gospodarstwa nie podlegały dziedziczeniu, miasto nimi dysponowało, zwyczajowo jednak oddawano je synowi zmarłego gospodarza. Gospodarstwo zagrodnika było o wiele uboższe od kmiecego.

Trzecią warstwę społeczną Jamna stanowili rzemieślnicy. Poza nimi mieszkali w Jamnie również tzw. budnicy (chałupnicy), nie mieli oni własnych gospodarstw, najmowali się do pracy u kmieciów lub zagrodników.

Przynależność Jamna do miasta, to nie tylko obciążenia podatkowe i świadczenia na jego rzecz, ale również przywileje (np. łatwość zbytu produktów rolnych, ulgi podatkowe) umożliwiające znaczny rozwój gospodarki. Zamożność chłopów jamneńskich znajduje odbicie w bogactwie strojów, dostatnim wyposażeniu wnętrz mieszkalnych i niezwykle bogatych dekoracjach przedmiotów codziennego użytku.

Etnograficzna grupa jamneńska stanowi od lat przedmiot zainteresowań zarówno historyków, jak i etnografów. Tworzy ją bowiem ludność zaledwie dwu wsi - Jamna i Łabusza (pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1337 roku, osada należała do biskupów kamieńskich, później - do klasztoru cysterek z Koszalina. Łabusz pełnił rolę koszalińskiego portu). Więzy kultury, obyczajów i pokrewieństwa łączyły ściśle jamneńczyków tylko z mieszkańcami sąsiadującego Łabusza, utrzymując wyłącznie między sobą stosunki towarzyskie, tylko we własnym gronie zawierali związki małżeńskie. Dopiero około 1890 roku pierwszy zamiejscowy "wznieł się" do jednej z miejscowych rodzin. Do najnowszych czasów pielęgnowane były tradycje

regionalne stroju jamneńskiego, który noszony był do roku 1921.

Wytworzenie na tak ograniczonym terenie swoistej i długo żywotnej enklawy kulturowej jest zjawiskiem rzadko występującym, a na obszarze Pomorza Środkowego swego rodzaju ewenementem.

Na specyfikę tej kultury wpływ wywarło (poza przynależnością do miasta) również sprowadzenie do Jamna i Łabusza w XVII wieku kolonistów z Holandii, którym powierzono prace przy oczyszczaniu jeziora i meliorację okolicznych gruntów; oraz geograficzna izolacja, dzięki której tradycyjna kultura ludowa była żywa jeszcze w okresie międzywojennym, a największy jej rozkwit przypada na połowę XIX wieku.

Świadkiem historii Jamna był wybudowany w XIV wieku kościół. Do dziś, pod wezwaniem Kościół Matki Boskiej Różańcowej, jest perłą miejscowej architektury. Ta gotycka świątynia dzieliła z mieszkańcami los tych ziem, służąc na przemian katolikom i ewangelikom. Wielokrotnie niszczone i odbudowywana, zachowała fragmenty barokowego, zabytkowego wyposażenia z XVIII wieku – ambonę i chrzcielnicę. Wewnątrz świątyni znajduje się strop z polichromią z, przypominającymi kaszubskie, motywami jamneńskimi .

Z sąsiedztwa kościoła, ul. Jamneńskiej odchodzi w kierunku Koszalina autobus MZK nr 6.

Koszalin

Pierwsze wzmianki dotyczące Koszalina pojawiły się w Kronice Wielkopolskiej w związku ze zdobyciem go w 1107 r. przez Bolesława Krzywoustego.

Znamienną rolę w rozwoju Koszalina w okresie od X do XIII w. odegrała Góra Chełmska, ważny ośrodek kultu i miejsce pielgrzymek. To tu zbudowano chrześcijańską kaplicę, której pozostałości można oglądać po dzień dzisiejszy.

23 maja 1266 r. ówczesny właściciel Koszalina, biskup Herman von Gleichen, lokował miasto na prawie lubeckim. Decyzją rady miejskiej na potrzeby miasta w połowie XIV w. kupiono ziemie na północ od Koszalina, co umożliwiło eksport płodów rolnych i leśnych do Lubeki, Gdańska i krajów skandynawskich. W 1446 r., po zwycięskiej bitwie z Kołobrzegiem, Koszalin zdobył samodzielną pozycję w handlu morskim, a niedługo po tym stał się członkiem handlowej organizacji miast północnoeuropejskich - Związku Hanzeatyckiego. Znaczenie miasta wzrosło na przełomie XVI i XVII w. po wybudowaniu zamku przez książąt biskupów z rodu Gryfitów. Koszalin stał się ośrodkiem zebrań sejmików ziemskich dla dominium kamieńskiego. Czasy świetności w obrębie Korony przerwała wojna 30-letnia, w wyniku której Koszalin dostał się pod władanie Brandenburgii, a następnie Prus.

Dalszy rozwój miasta zagwarantowało rozwinięcie produkcji sukna (na pruskie mundury), mydlarskiego, powozów, galanterii i papieru. W 1718 r. ogromny pożar zniszczył ponad 60 % zabudowy. W XIX w. Koszalin stał się ośrodkiem przemysłu i usług, centrum administracyjnym i komunikacyjnym Pomorza Środkowego. W okresie I wojny mieściła się tu m.in. fabryka samolotów, rozwijał się przemysł papierniczy, piwowarski, przetwórczy, mleczarski i maszynowy (fabryka maszyn rolniczych). Okres międzywojnia to czas kryzysu, który nie ominął również Koszalina, a ożywienie w przemyśle związane z

przygotowaniami Niemiec do II wojny światowej przyniosły dopiero lata 30. W wyniku działań wojennych miasto zostało zajęte przez Armię Czerwoną 4 marca 1945 r. i, w ramach układu z Jałty, włączone w granice państwa polskiego.

Z atrakcji turystycznych Koszalina należy wymienić Stare Miasto, którego obszar w całości został wpisany do rejestru zabytków. Warto wiedzieć, że duża część zabytków znajduje się na liście Europejskiego Szlaku Gotyku Ceglanego. Poniżej lista wybranych:

- Sanktuarium Maryjne na Górze Chełmskiej z wieżą widokową i kaplicą
- Zespół młyna miejskiego (obecnie Muzeum w Koszalinie)
- Skansen Kultury Jamneńskiej
- Kościół św. Józefa Oblubieńca
- Fragmenty murów miejskich z XIV w.
- Domek kata z XV w.
- Pałac Ślubów (ul. Bogusława II 15)
- Neogotycki zespół budynków Poczty Głównej

- o kamienica gotycka z XIV w. (ul. Bolesława Chrobrego 6)
- o Katedra Niepokalanego Poczęcia NMP (kościół gotycki z 1333r.)
- o Neogotycki Kościół św. Józefa Oblubieńca
- o Zespół kolejki wąskotorowej Koszalin Świelino

Imprezy kulturalne i inne

Koszalin jest gospodarzem licznych imprez o charakterze kulturalnym. Do najważniejszych zaliczyć można:

Międzynarodowy Festiwal Organowy – najstarsza, zapoczątkowana w 1966r. impreza lokalna. W sezonie letnim można wysłuchać koncertów wykonywanych na zabytkowych organach z 1899r. przez czołowych artystów polskich i zagranicznych oraz chórów, orkiestr symfonicznych i zespołów muzycznych.

Festiwal Kabaretu – w ostatnią sobotę lipca na deskach amfiteatru ma miejsce najpopularniejszy w kraju kabareton bijący rekordy oglądalności TVP.

Jarmark Jamneński – jego początki sięgają lat 70 –tych XX w, kiedy to wzorem średniowiecznych kupców, przy dzisiejszej ul. Dworcowej, rozstawiano stragany z przeróżnymi dobrami. Dziś prezentacji rozmaitych wytworów sztuki ludowej i rękodzieła towarzyszą występy zespołów folklorystycznych, a zgłodniałym turyści mogą posmakować specjałów staropolskiej kuchni w jamneńskiej karczmie.

Wielbiciele wodnych igraszek mogą odwiedzić Park Wodny Koszalin (www.aquapark.koszalin.pl) lub Wodną Dolinę. Na terenie Wodnej Doliny można pograć w siatkówkę plażową, spróbować swoich sił w WAKE Park (www.wakeparkkoszalin.pl), wypożyczyć kajak lub rower wodny

Amatorów szybkiej jazdy gromadzi coroczny rajd ulicami Koszalina - Monte Karlino organizowany przez Ośrodek Sportów Motorowych Motopark. Pomiędzy rajdami można ścigać się na torze kartingowym przy ulicy Gnieźnieńskiej 8.

Bałtycki Teatr Dramatyczny im. Juliusza Słowackiego (ul. Heleny Modrzejewskiej 12; tel. 94 342 20 58)

Powstał jesienią 1953 r., a pierwsza premiera – Ślubów panieńskich w reżyserii Ireny Górskiej-Damięckiej – miała miejsce już 16 stycznia 1954 r. w wynajętej sali. W wakacje niestety teatr jest nieczynny ☹ Informacje na temat aktualnego repertuaru znajdziecie Państwo na www.btd.koszalin.pl

Filharmonia Koszalińska im. Stanisława Moniuszki (ul. Zwycięstwa 105 tel. 94 342 20 22)

Orkiestra symfoniczna, która powstała w 1956 r., obecnie daje około 120 koncertów rocznie, również na scenach międzynarodowych. Z orkiestrą występowała większość uznanych polskich dyrygentów. Podczas wakacji odbywają się w koszalińskim amfiteatrze spektakle operowe dla 5000 widzów; znaczącymi wydarzeniami ostatnich lat były dzieła: Tosca Pucciniego, Carmen Bizeta i Trubadur Verdiego. Latem, w ramach Międzynarodowego Festiwalu Organowego, muzycy koncertują na organach w różnych kościołach nie tylko w Koszalinie, ale również w Mielnie, Sarbinowie, Darłowie. W wakacje również odbywają się koncerty na Rynku Staromiejskim w Koszalinie. Informacje na temat aktualnego repertuaru znajdziecie Państwo na www.filharmoniakoszalinska.pl

Więcej informacji na temat atrakcji znajdujących się na terenie powiatu koszalińskiego znajdziecie Państwo w Regionalnym Centrum Informacji Turystycznej

Dworcowa 11-15, 75-201 Koszalin, Polska

+48 94 346 24 40

www.it-pomorze.pl

Szlak Rowerowy przebiegający obok Blue Marine Mielno

Unieście - Łazy - Osieki - Skwierzynka - Koszalin - Mścice - Strzeżenice – Mielno – Unieście - 42 km

Trasę wokół jeziora Jamno rozpoczynamy przy **Blue Marine Mielno**. Kierujemy się drogą na wschód do Łazów - jest to szlak rowerowy R-10. Przejeżdżamy przez kanał Jamneński i jadąc cały czas prosto dojeżdżamy do Łaz. W Łazach skręcamy na rondzie w prawo i jedziemy wzdłuż jeziora do Osiek. Przed pierwszym zakrętem w Osiekach znajduje miejsce postojowe z mapą i zadaszonym stołem z ławkami.

Mijamy Osieki - tu szlak R-10 odbija w lewo. My jednak jedziemy prosto niebieskim szlakiem i po kilkunastu metrach skręcamy w prawo. Drogą z płyt dojeżdżamy prawie do jeziora. Po prawej stronie będziemy mieli nowo wybudowaną przystań z miejscem na postój (ławeczki, miejsce na ognisko). Drogą po płytach dojeżdżamy do rzeki Unieść. Dalej jedziemy prosto jeszcze kilkaset metrów, a następnie skręcamy w lewo na pola. Miejsce skrętu nie jest oznakowane. Tu rozpoczyna się najtrudniejsza część trasy. Brak oznakowania szlaku i podmokła polna droga przez bagna kosztuje dużo siły. Kiedy uda nam się już przejechać podmokłe tereny wjeżdżamy na wał i skręcamy w prawo. Po chwili wjeżdżamy do lasu i jedziemy cały czas prosto. Jest to kolejny bardzo trudny

odcinek trasy - można powiedzieć, że raczej przełajowy (Unieskie Moczary). Droga jest prosta jednak rozjeżdżona przez quady. Duże błoto, zagłębienia, chwilami trzeba schodzić z roweru. Na pewno nie można nazwać tej trasy szlakiem rowerowym. Odcinek ten kosztuje nas utratę wielu sił a rower po przejechaniu tej części trasy nadaje się do czyszczenia. Po wyjechaniu z Unieskich Moczarów jedziemy przez pola utwardzoną drogą do samej Skwierzynki. Po dojechaniu skręcamy w prawo na asfalt i już cały czas prosto do samego Koszalina (pod górkę). W Koszalinie skręcamy w lewo w ul. Władysława IV. Jedziemy chodnikiem połączonym z drogą rowerową do pierwszych

świateł. Skręcamy w prawo w ul. Kwiatkowskiego i zjeżdżamy z górki aż do wiaduktu po prawej stronie. Przejeżdżamy pod nim i jedziemy wzdłuż ul. Batalionów Chłopskich. Na końcu ulicy skręcamy w lewo, przejeżdżamy przez most i wjeżdżamy ponownie na drogę dla rowerów. Drogą rowerową przecinamy ul. Franciszkańską i dojeżdżamy do ul. Morskiej gdzie wjeżdżamy na drogę rowerową do Mielna. Teraz jedziemy już cały czas prosto, mijamy Mścice, skręcamy w prawo na Mielno, mijamy Strzeżenice i jesteśmy już w Mielnie. Dla osób mniej zaawansowanych polecamy zmienić trasę i nie skręcać za mostem na rzece Unieść na moczary. Należy jechać cały czas drogą z płyt do samego Łabusza, a następnie do Jamna. Z Jamna można wybrać dwie trasy: do Koszalina lub w Jamnie skręcić w prawo i dojechać drogą asfaltową (tzw. przez las) do ścieżki rowerowej do Mielna na wysokości leśniczówki. Następnie ścieżką rowerową biegnącą równoległe do drogi Mścice – Mielno dojeżdżamy do samego Mielna. Z Mielna do Blue Marine Mielno można dojechać 2 drogami – wzdłuż asfaltowej drogi do Łazów (zgodnie ze szlakiem R-10) lub począwszy od przystani „Koszałka” w Mielnie (kawałek za lunaparkiem) jedziemy ścieżką nad brzegiem jeziora do samego **Blue Marine Mielno**².

² Opis trasy opracowano na podstawie www.rower.mielno.pl

BLUE MARINE
M I E L N O

Apartamenty ❁ Restauracja ❁ SPA

ul. Gen. Maczka 32

76-032 Mielno

www.bluemarine.pl

Recepcja:

530 144 511, 730 144 512

recepcja@bluemarine.pl

Dział sprzedaży:

530 148 015

sprzedaz@bluemarine.pl